

Sivas Cumhuriyet University Educational Sciences Institute Journal

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/cebde>

Founded: 2021

Available online, ISSN: 2822-3675

Publisher: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Distribution of Geography Questions in the Geography ÖABT (Teacher Field Knowledge Test) Examination between 2019-2023 according to Subject and Sub-Subjects

Fatih Kartal

*Faculty of Education, Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Turkey

Research Article

History

Received: 25/05/2024

Accepted: 07/01/2025

This paper was checked for plagiarism using iThenticate during the preview process and before publication.

Copyright © 2017 by Sivas Cumhuriyet University Educational Sciences Institute Journal. All rights reserved.

ABSTRACT

This research was conducted by ÖSYM (Student Selection and Placement Center) to determine the distribution of geography field questions asked in the Geography Teacher Education Field Knowledge Test exams held between 2019-2023 according to their subjects and sub-subjects. The study was conducted with document analysis method in qualitative research design. The material of the study consists of 311 questions from geography subjects in the Geography Teaching ÖABT exams between 2019-2023 and these questions were accessed from ÖSYM archive. When analyzed according to the percentage distribution of the subjects and sub-subjects of Geography field questions; 8.7% (27 questions) of the questions were asked within the scope of General Geography; 39.5% (123 questions) within the scope of Physical Geography; 36% (112 questions) within the scope of Human and Economic Geography; 5.1% (16 questions) within the scope of Political Geography and 10.6% (33 questions) within the scope of Geography of Countries and Continents. The fact that there is a disproportion in the distribution of geography field questions according to the subjects and that there are no questions asked in some subjects reduces the reliability and validity, which are the main features sought in measurement tools, as it reduces the content validity. In this context, it is recommended that the field questions should be based on the weights of the geography subjects in the Geography Teaching undergraduate program.

Keywords: ÖSYM, KPSS, ÖABT, geography, subjects.

2019-2023 Yılları Arasında Coğrafya ÖABT (Öğretmenlik Alan Bilgisi Testi) Sınavında Çıkmış Olan Coğrafya Sorularının Konu ve Alt Konularına Göre Dağılımı

Süreç

Geliş: 25/05/2024

Kabul: 07/01/2025

Bu çalışma ön inceleme sürecinde ve yayımlanmadan önce iThenticate yazılımı ile taranmıştır.

Copyright

This work is licensed under Creative Commons Attribution 4.0 International License

ÖZ

Bu araştırma ÖSYM (Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi) tarafından 2019-2023 yılları arasında gerçekleştirilen Coğrafya Öğretmenliği Alan Bilgisi Testi sınavlarında sorulan coğrafya alan sorularının konu ve alt konularına göre dağılımlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Çalışma nitel araştırma deseninde doküman inceleme yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın materyalini 2019-2023 yılları arasındaki Coğrafya Öğretmenliği ÖABT sınavlarında coğrafya konularından 311 soru oluşturmaktadır ve bu sorulara ÖSYM arşivinden ulaşılmıştır. Coğrafya alan sorularının konu ve alt konularının yüzdelik dağılımlarına göre incelendiğinde; soruların %8.7'si (27 soru) Genel Coğrafya kapsamında; %39.5'i (123 soru) Fiziki Coğrafya kapsamında; %36'sı (112 soru) Beşeri ve Ekonomik Coğrafya kapsamında; %5.1'i (16 soru) Siyasi Coğrafya kapsamında ve %10.6'sı (33 soru) Ülkeler ve Kıtalar Coğrafyası kapsamında sorulduğu görülmektedir. Coğrafya alan soruların konulara göre dağılımında orantısızlık olması ve bazı konularda hiç soru sorulmamış olması kapsam geçerliliğini düşürmesinden dolayı ölçme araçlarında temel aranan özelliklerden güvenilirliği ve geçerliliği düşürmesi söz konusudur. Bu bağlamda alan sorularının Coğrafya Öğretmenliği lisans programında yer alan coğrafya konularının ağırlıklarına göre yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: ÖSYM, KPSS, ÖABT, coğrafya, konular.

^a e-mail:fatihkartal.58@hotmail.com ^{ORCID} <https://orcid.org/0000-0001-9266-5007>

How to Cite: Kartal, F. (2025). 2019-2023 yılları arasında coğrafya ÖABT (öğretmenlik alan bilgisi testi) sınavında çıkmış olan coğrafya sorularının konu ve alt konularına göre dağılımı. *Sivas Cumhuriyet University Educational Sciences Institute Journal*, 4(1):13-25

Giriş

Sürekli değişen ve gelişen dünyada eğitim-öğretim sürecinde etkili olan öğretmenler ülkelerin geleceğinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu açıdan her anlamda iyi yetişmiş donanımlı öğretmenler ve iyi hazırlanmış başarılı eğitim politikaları, devletlerin gelişmişlik düzeyini yukarılara çekmesi noktasında büyük öneme sahiptir (Ablak ve Kartal, 2019). Bir döngü ve bayrak yarışı şeklinde ilerleyen öğretmenlik süreci, kuşaktan kuşağa bilgi akışını sağlayan en önemli halkadır. Bu haliyle öğretmen, topluma yararlı ve kültürlü bireyler yetiştirilmesinde eğitim ve öğretim sürecinin her kademesinde aktif olarak görev alan kişi olmuştur (Cüceloğlu ve Erdoğan, 2018; Yazçayır ve Yıldırım, 2021). Bundan dolayı öğretmenler eğitim anlamında toplumsal ve ülke gelişiminin en önemli mimarları olarak görülmektedir. Ülkelerin geleceklerini eğitimle inşa edecekleri gerçeğinden hareketle bakıldığında bu eğitimi gerçekleştirecek olan öğretmenlerin seçimi büyük önem taşımaktadır (Safran, Kan, Üstündağ, Birbudak ve Yıldırım, 2014). Dolayısıyla hem ülkemiz hem de dünyanın birçok ülkesinde öğretmen atamalarında farklı uygulamalar mevcuttur. Bu uygulamaların başında şüphesiz yazılı değerlendirmeler gelmektedir (Gündoğdu, Çimen ve Turan, 2008; Karadeniz, 2016; Yağcı ve Kurşunlu, 2017). Öte yandan “güvenirliliğinin ve geçerliliğinin yüksek olduğuna inanılan geniş ölçekli başarı testleri” bu ölçmede kullanılan farklı bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır (Özkan, 2015).

Öğretmen atamalarına yönelik aday sayısındaki artışa bağlı olarak nitelikli adayların tespiti amacıyla Türkiye’de ilk defa 1999 yılında DMS (Devlet Memurluk Sınavı) adı altında yapılan merkezi sınav ile atama süreci başlatılmıştır. 2001 yılı itibarıyla DMS, sonrasında KMS (Kurumlar için Merkezi Eleme Sınavı) ismini almıştır. KMS adı verilen sınav sadece 2001 yılında uygulanmış olup 2002 yılında bu sınav KPSS (Kamu Personel Seçme Sınavı) adını almıştır (Sezgin ve Duran, 2011; Baysan, Ercan ve Öztürk, 2011; Epçaçan, 2016, Güven ve Dak, 2017; Gürgil 2019). İçeriğinde genel kültür ve genel yeteneğe yönelik sorular barındıran KPSS uygulanmaya alınışı farklı meslek dallarında nitelikli işgücünü ölçmeye yeterli olarak kabul edilse de öğretmenlik mesleği noktasında yetersizliği uzun dönem tartışma konusu olmuştur. Bununla birlikte KPSS’nin ilk uygulanmaya başladığı 2002 yılından itibaren kamu görevlerine ilk defa atanacak öğretmenlerin seçimleri de bu sınav aracılığıyla gerçekleştirilmiştir (Baştürk, 2008; Ekici ve Kurt, 2012, Karaçanta ve Koç, 2015).

Birbirinden farklı onlarca farklı branşın tek bir sınav sonucuna göre atamasının yapılması noktasında yaşanan sıkıntılara bağlı olarak süreç içinde farklı adımlar atılmıştır. Bu anlamda yapısı, icrası ve doğası gereği birçok meslek dalından farklılık arz eden öğretmenlik mesleğinde aday belirlemeye yönelik 2013 yılından itibaren farklı branşlarda (Türkçe, İlköğretim Matematik, Fen Bilimleri/Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler, Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih, Coğrafya, Matematik (Lise), Fizik, Kimya, Biyoloji, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Okul Öncesi, Sınıf, Yabancı Dil (Almanca, Fransızca, İngilizce) ÖABT olarak

adlandırılan “Öğretmenlik Alan Bilgisi Testi” uygulanmaya konulmuştur (Şimşek ve Akgün, 2014; Tarhan ve Susar, 2015; Elmacı, 2015). Böylece ilgili branşlarda öğretmen olma noktasında bir yarış içinde olan adayların kendi branş disiplinindeki yeterlilikleri de ölçülmeye çalışılmıştır.

ÖABT sınavı sayesinde öğretmenlik grubundan sınava katılan adayların hem alan bilgileri hem de alan eğitimi yeterlilikleri ölçülmeye çalışılmıştır. Uygulanmaya alındığı 2013 yılından bu yana ÖABT’de sorulan soru sayısı 50 iken artık 2019 yılı itibarıyla 75 soruya yükseltilmiştir. ÖABT sınavının içeriğine bakıldığında; 2013 yılından itibaren 50 sorudan oluşan sınavın 40 sorusunu alan bilgisi soruları oluştururken 10 sorusunu alan eğitimi soruları oluşturmaktaydı. Fakat bu durum 2019 yılında itibarıyla 75 sorudan oluşan sınavın coğrafya öğretmenliğinde 60 sorusunu alan bilgisi soruları, 15 sorusunu ise alan eğitimi soruları oluşturmaktadır. Literatür incelendiğinde öğretmen atamalarına ilişkin gerek KPSS gerekse ÖABT sınavına birçok çalışmayla karşılaşılmaktadır (Dilekmen, Ercoşkun ve Nalçacı, 2005; Baştürk, 2008; Kilmen, Kösterlioğlu ve Kösterlioğlu, 2008; Odabaş, 2010; Çimen ve Yılmaz, 2011; Sezgin ve Duran, 2011; Karaca, 2011; Özkan ve Pektaş, 2011; Diken, Öztürk, Uzel ve Yılmaz, 2012; Ekici ve Kurt, 2012; Karataş ve Güleş, 2012; Kuran, 2012; Yalçın, Sağır, Özturan, Yalçın ve Yalçın, 2012; Gökçe, 2013; Erdem ve Soylu, 2013; Şimşek ve Akgün, 2014; Aküzüm, Demirkol, Ekici ve Talu, 2015; Atav ve Sönmez, 2015; Yiğit ve Alev, 2015; Elmacı, 2015; Epçaçan, 2016; Karaçanta ve Koç, 2015; Çeçen ve Çelik, 2016; Üstündağ, Yalçın, Birbudak, Güneş ve Safran, 2016; Memduhoğlu ve Kayan, 2017; Turan ve Zengin, 2017; Karaer, Karaer ve Kartal, 2018; Ablak ve Kartal, 2019; Gürgil, 2019; Sözen ve Türksever, 2019; Türksever ve Sözen, 2019; Ergün, 2023). Bu araştırma ÖSYM (Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi) tarafından 2019-2023 yılları arasında gerçekleştirilen Coğrafya Öğretmenliği ÖABT (Öğretmenlik Alan Bilgisi Testi) sınavlarında sorulan coğrafya alan sorularının konu ve alt konularına göre dağılımlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Dolayısıyla coğrafya sorularının anabilim dalları ve alt konularına göre incelemesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Yöntem

Araştırma Deseni ve Yöntemi

Araştırma verileri nitel araştırma deseninde doküman incelemesi yönteminde analiz edilmiştir. Doküman analizi ile belirli bir zaman diliminde üretilen, olgu ya da olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizi gerçekleştirilebilmektedir (Korkmaz ve Ünsal, 2016). Öte yandan nitel araştırmalarda doküman incelemesi, bir araştırma problemi hakkında belirli zaman dilimi içerisinde üretilen dokümanlar ya da ilgili konuda birden fazla kaynak tarafından ve değişik aralıklarla üretilmiş dokümanların geniş bir zaman dilimine dayalı analizini mümkün kılar. Bu noktada araştırılacak konuya yönelik belgelere ulaşılması ve incelenmesi suretiyle bir senteze varılması önem taşımaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2006; Karasar, 2007).

Veri Toplama Araçları

Çalışmanın veri kaynağını ÖSYM'nin web sitesinden (<https://www.osym.gov.tr>) ulaşılan ve öğretmen adaylarına yönelik 2019-2023 yılları arasında coğrafya ÖABT sınavında düzenli olarak sorduğu coğrafya alan soruları oluşturmaktadır. Araştırmanın evrenini ise yine ÖSYM'nin internet arşivinden yayınladığı Coğrafya ÖABT (Öğretmenlik Alan Bilgisi Testi)'de yer alan toplamda 311 coğrafya sorusu oluşturmaktadır. Bu bağlamda öncelikle ÖABT'de sorulan coğrafya sorularının hangi anabilim dallına ait olduğu belirlenerek sonrasında anabilim dalının hangi alt konularına ait olduğu tespit edilip bulgular noktasında tablolar halinde analizleri gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın sadece coğrafya alan sorularını kapsaması ve 2019-2023 yıllarını ele alması noktasında bir sınırlılık oluştursa da soru sayılarının 50'den 75'e çıktığı süreci yansıtmaması açısından bir avantaj sağlamaktadır.

Bulgular

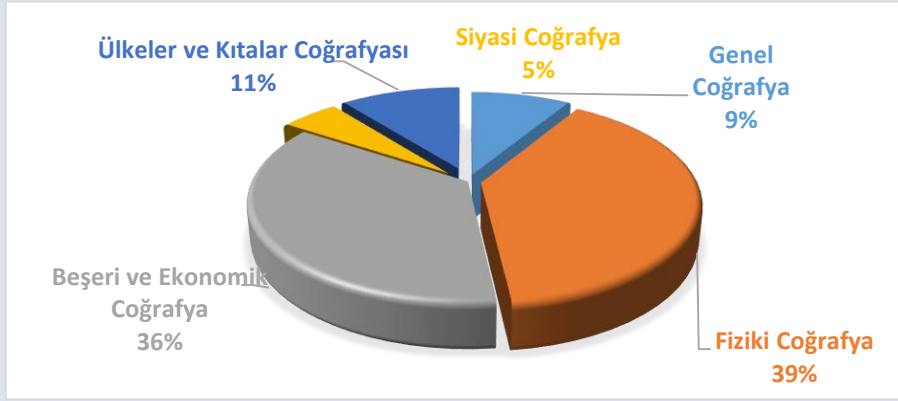
1. 2019-2023 Yılları Arasında KPSS Coğrafya ÖABT Sınavında Çıkmış Olan Coğrafya Sorularının Ana Bilim Dallarına ve Konularına Göre Dağılımı Nasıldır?

Araştırmada 2019-2023 yılları arasında sorulmuş olan KPSS Coğrafya ÖABT'de ele alınan toplam 311 sorunun ana bilim dalları ve konularına göre dağılımı incelenmiştir.

Çizelge 1. 2019-2023 Coğrafya ÖABT sınavı sorularının ana bilim dalları ve konularına göre yüzdesel (%) olarak dağılışı

GENEL COĞRAFYA									Toplam	
Konular	Coğrafyaya Giriş		Harita Bilgisi		Coğrafi Konum		Dünya'nın Şekli ve Hareketleri			
Soru	15		11		-		1		27	
Yüzde(%)	%55.5		%40.7		%0		%3.7		%8.7	
FİZİKİ COĞRAFYA										
Konular	İklim Bilgisi	Jeomorfoloji	Jeoloji	Toprak Coğrafyası	Bitki Coğrafyası	Hidroğrafya	Doğal Afetler	Ekoloji		
Soru	26	31	12	9	11	11	16	7	123	
Yüzde(%)	%21.1	%25.2	%9.7	%7.3	%8.9	%8.9	%13	%5.7	%39.5	
BEŞERİ VE EKONOMİK COĞRAFYA										
Konular	Beşeri Coğrafya					Ekonomik Coğrafya				
Soru	43					69				112
Yüzde(%)	%38.3					%61.9				%36
SİYASİ COĞRAFYA										
Konular	Jeopolitik									
Soru	16									16
Yüzde(%)	%100									%5.1
ÜLKELER COĞRAFYASI										
Konular	Ülkeler ve Kıtalar									
Soru	33									33
Yüzde(%)	%100									%10.6
Toplam										311

Çizelge 1'de Coğrafya ÖABT sınavı sorularının ana bilim dalı ve alt konuların yüzdelik dağılımları verilmiştir. Buna göre; Coğrafya alan sınavında sorulan toplam 311 sorunun %8.7'si (27 soru) Genel Coğrafya kısmı kapsamında; %39.5'i (123 soru) Fiziki Coğrafya kapsamında; %36'sı (112 soru) Beşeri ve Ekonomik Coğrafya kapsamında; %5.1'i (16 soru) Siyasi Coğrafya kapsamında ve %10.6'sı (33 soru) Ülkeler ve Kıtalar Coğrafyası kapsamında sorulmuştur. Bununla birlikte Genel Coğrafya kısmında sorulan 27 sorunun büyük çoğunluğu olan %55.5'ini (15 soru) "Coğrafyaya Giriş" %40.7'sini (11 soru) "Harita Bilgisi" konuları oluşturmaktadır. Fiziki Coğrafya ana bilim dalında 123 sorulmuş olup, en fazla sorulduğu alt konu %25,2 (31 soru) ile "Jeomorfoloji" iken en az sorulduğu alt konu %5.7 (7 soru) ile "Ekoloji" konusudur. Beşeri ve Ekonomik Coğrafya ana bilim dalında toplamda 112 soru sorulmuş olup, soruların %38.3'ü (43 soru) "Beşeri Coğrafya" %61.9'u (69 soru) "Ekonomik Coğrafya" alt konularından sorulduğu görülmüştür. Siyasi Coğrafya ana bilim dalında soruların tamamı (16 soru) "Jeopolitik" alt konusundan sorulmuştur. Ülkeler Coğrafyası ana bilim dalında ise soruların tamamı (33 soru) "Ülkeler ve Kıtalar" alt konusundan sorulmuştur (Grafik 1).

Grafik 1. Coğrafya ÖABT sorularının ana bilim dallarına göre yüzdesel (%) dağılımı

2. 2019-2023 Yılları Arasında KPSS Coğrafya ÖABT Sınavında Çıkmış Olan Coğrafya Sorularının Konu ve Alt Konularına Göre Dağılımı Nasıldır?

2019-2023 yılları arasında ÖSYM tarafından yapılmış olan Coğrafya ÖABT sınavı coğrafya sorularının konu ve alt konu ölçekli dağılışı incelendiğinde;

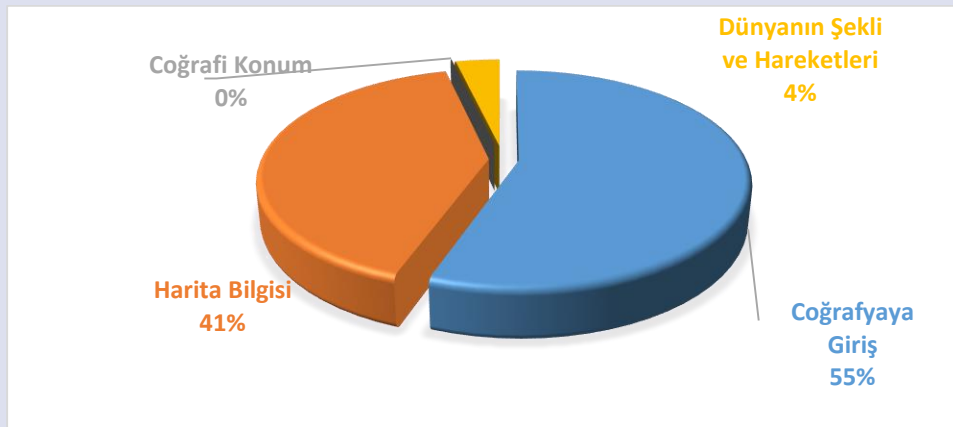
2.1. Genel Coğrafya Konuları ve Alt Konularına Göre Soru Dağılımı Nasıldır?

Genel Coğrafya konu alanında toplamda 27 soru sorulmuştur. Genel Coğrafyanın alt konularından olan

“Coğrafyaya Giriş” konusunda 15 soru (%55.5) sorulmuş olup, 2019 ve 2021 yıllarında 3 soru, 2020 ve 2022 yıllarında 4 soru, 2023 yılında ise 1 soru sorulduğu görülmektedir. “Harita Bilgisi” konusunda 11 soru (%40.7) sorulmuş olup, 2019 ve 2020 yıllarında 2 soru, 2021 ve 2023 yıllarında 3 soru, 2022 yılında ise 1 soru sorulmuştur. Son 5 yılda “Coğrafi Konum” konusundan soru sorulmadığı görülmektedir. “Dünya’nın Şekli ve Hareketleri” konusundan ise sadece 2021 yılında 1 soru sorulmuştur (Çizelge 2; Grafik 2).

Coğrafyanın alt konularına göre dağılışı.

Konular	2019	2020	2021	2022	2023
Coğrafyaya Giriş	3	4	3	4	1
Harita Bilgisi	2	2	3	1	3
Coğrafi Konum	-	-	-	-	-
Dünya’nın Şekli ve Hareketleri	-	1	-	-	-

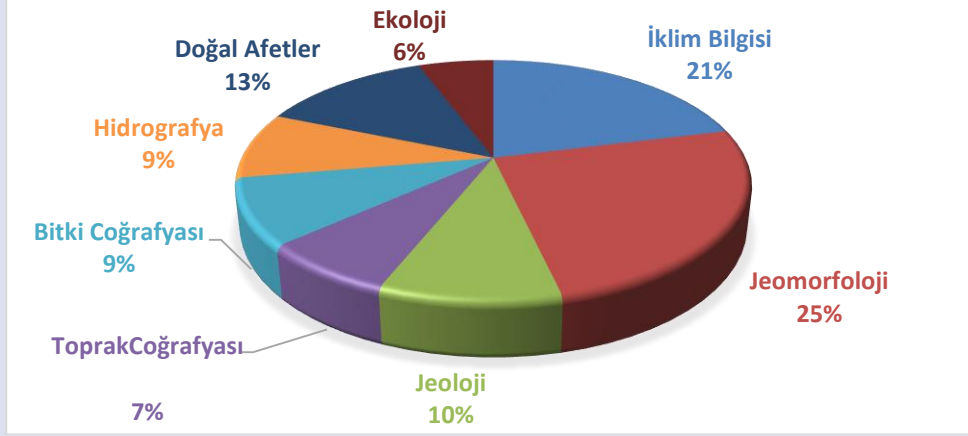

Grafik 2. Genel coğrafya konusunun alt konularına göre yüzdesel (%) dağılımı

2.2. Fiziki Coğrafya Konuları ve Alt Konularına Göre Soru Dağılımı Nasıldır?

Coğrafya ÖABT Sınavında yer alan 311 soru içerisinde Fiziki Coğrafya konu alanında toplamda 123 soru sorulmuştur. Bu soru sayısı bütün soruların %39.5’ine denk gelmektedir. 123 tane sorulan Fiziki Coğrafyanın kendi alt konularının soru dağılışı ise “İklim Bilgisi”

konusunda 26 soru (%21.1), “Jeomorfoloji” konusunda 31 soru (%25.2), “Jeoloji” konusunda 12 soru (%9.7), “Toprak Coğrafyası” konusunda 9 soru (%7.3), “Bitki Coğrafyası” konusunda 11 soru (%8.9), “Hidroğrafya” konusunda 11 soru (%8.9), “Doğal Afetler” konusunda 16 soru (%13), “Ekoloji” konusunda 7 soru (%5.7), şeklindedir (Çizelge 1; Grafik 3).

Grafik 3. Fiziki Coğrafya konusunun alt konularına göre yüzdesel (%) dağılımı

Fiziki Coğrafyanın konularından olan “İklim Bilgisi” konusunda 26 soru (%21.1) sorulmuş olup, alt konularından olan “Atmosfer” konusunda 2019 ve 2021 yıllarında 1 soru, 2020 ve 2022 yıllarında 2 soru, 2023 yılında ise soru sorulmadığı görülmektedir. “Sıcaklık” konusunda 2019 yılında 2 soru, 2021 ve 2023 yılında 1 soru sorulurken 2020 ve 2022 yılında bu konuyla ilgili sorulmadığı görülmektedir. “Basınç ve Rüzgârlar” konusundan 2019 ve 2020 yıllarında soru sorulmazken 2021 ve 2022 yılında 2 soru 2023 yılında ise 1 soru

sorulduğu görülmektedir. “Nemlilik ve Yağış” konusundan 2019 ve 2021 yıllarında 1 soru 2020 ve 2023 yıllarında 2 soru 2022 yılında ise soru sorulmadığı görülmektedir. “Hava Kütleleri ve Cepheler” konusundan 2019 yılında soru sorulmazken diğer yıllarda 1 soru sorulmuştur. “İklim Tipleri” konusundan 2019 ve 2022 yıllarında 1 soru sorulurken diğer yıllarda konuyla ilgili soru sorulmadığı görülmektedir. “Türkiye’nin İklimi” konusunda ise son 5 yılda soru gelmediği tespit edilmiştir (Çizelge 3).

Çizelge 3. 2019-2023 Coğrafya ÖABT sınavı sorularının İklim Bilgisi Konusunun alt konularına göre dağılışı

	2019	2020	2021	2022	2023
Atmosfer	1	2	1	2	-
Sıcaklık	2	-	1	-	1
Basınç ve Rüzgâr	-	-	2	2	1
Nemlilik ve Yağış	1	2	1	-	2
Hava Kütleleri ve Cepheler	-	1	1	1	1
İklim Tipleri	1	-	-	1	-
Türkiye’nin İklimi	-	-	-	-	-

Fiziki Coğrafyanın konularından olan “Jeomorfoloji” konusunda 31 soru (%25.2) sorulmuş olup, alt konularından olan “Yer Şekilleri” konusundan 2020 yılı dışında tüm yıllarda 1 soru sorulmuştur. “Çözülme” konusunda 5 yıl boyunca soru sorulmamıştır. “Akarsu Topografyası” konusunda 2020 ve 2022 yıllarında 2 soru sorulurken diğer yıllarda 1 soru sorulduğu görülmektedir. “Karst Topografyası” konusundan 2019 ve 2022 yıllarında soru sorulmazken 2020 ve 2021 yıllarında 1 soru, 2023 yılında ise 2 soru sorulduğu görülmektedir. “Kurak Bölge Topografyası” konusundan 2019 yılında 4 soru sorulurken

2020 yılında 1 soru, 2023 yılında 2 soru, diğer yıllarda ise soru sorulmadığı görülmektedir. “Buzul Topografyası” konusundan sadece 2022 yılında 1 soru sorulduğu görülmektedir. “Periglasiyal Topografyası” konusundan hiçbir yılda soru sorulmamıştır. “Kıyı Topografyası” konusundan 2019, 2021 ve 2023 yıllarında 1 soru sorulurken diğer yıllar soru sorulmadığı görülmektedir. “Yapıya Bağlı Oluşumlar” konusunda 2019 yılında 1 soru, 2021 yılında 4 soru, diğer yıllarda ise konuyla ilgili soru sorulmamıştır (Çizelge 4).

Çizelge 4. 2019-2023 Coğrafya ÖABT sınavı sorularının **Jeomorfoloji** Konusunun alt konularına göre dağılışı.

	2019	2020	2021	2022	2023
Yer Şekillerinin Gelişiminde Etkili Olan Faktörler	1	-	1	1	1
Çözülme	-	-	-	-	-
Akarsu Topografyası	1	2	1	2	1
Karst Topografyası	-	1	1	-	2
Kurak Bölge Topografyası	4	1	-	-	2
Buzul Topografyası	-	-	-	1	-
Periglasial Topografyası	-	-	-	-	-
Kıyı Topografyası	1	-	1	-	1
Yapıya Bağlı Ol.Topografya Şek.	1	-	4	-	-

Fiziki Coğrafyanın konularından olan **“Jeoloji”** konusunda 12 soru (%9.7) sorulmuş olup, alt konularından olan **“Yerin Yapısı”** konusundan 5 yıl boyunca soru sorulmamıştır. **“Kıtaların Kayması”** konusunda sadece 2022 yılında 1 soru sorulmuştur. **“Jeolojik Zamanlar”** konusunda 2020 ve 2022 yıllarında 1 soru sorulurken diğer yıllarda sorulmadığı görülmektedir. **“Topografya ve Kayaçlar”** konusundan 2019 ve 2021 yıllarında 2 soru, 2022 yılında 1 soru, diğer yıllarda ise soru sorulmadığı

görülmektedir. **“İç Kuvvetler”** konusunda 2019 ve 2023 yıllarında 1 soru, 2020 yılında 2 soru, diğer yıllarda ise soru sorulmadığı görülmektedir. **“Türkiye’nin Ana Yer Şekilleri”** konusundan ise hiçbir yılda sorulmamıştır (Çizelge 5).

Çizelge 5. 2019-2023 Coğrafya ÖABT sınavı sorularının **Jeoloji** Konusunun alt konularına göre dağılışı.

	2019	2020	2021	2022	2023
Yerin Yapısı	-	-	-	-	-
Kıtaların Kayması	-	-	-	1	-
Jeolojik Zamanlar	-	1	-	1	-
Topografya ve Kayaçlar	2	-	2	1	-
İç Kuvvetler	1	2	-	-	1
Türkiye’nin Ana Yer Şekilleri	-	-	-	-	-

Fiziki Coğrafyanın konularından olan **“Toprak Coğrafyası”** konusunda 9 soru (%7.3) sorulmuş olup alt konularından olan **“Pedojenez”** konusundan 2022 yılında 2 soru, 2023 yılında 1 soru sorulurken diğer yıllarda soru sorulmamıştır. **“Pedojenik Süreçler”** konusunda sadece

2019 ve 2021 yılında 1 soru sorulurken diğer yıllarda soru sorulmamıştır. **“Toprak Sınıflandırılması”** konusunda 2023 yılı hariç diğer yıllarda 1 soru sorulduğu görülmektedir. (Çizelge 6).

Çizelge 6. 2019-2023 Coğrafya ÖABT sınavı sorularının **Toprak Coğrafyası** Konusunun alt konularına göre dağılışı.

	2019	2020	2021	2022	2023
Pedojenez	-	-	-	2	1
Pedojenik Süreçler	1	-	1	-	-
Toprak Sınıflandırılması	1	1	1	1	-

Fiziki Coğrafyanın konularından olan **“Bitki Coğrafyası”** konusunda 11 soru (%8.9) sorulmuş olup alt konularından olan **“Bitki Ekolojisi”** konusundan her yıl soru sorulmuş olup 2019, 2022 ve 2023 yılında 2 soru sorulmuştur.

“Klimatik Vejetasyon Kuşakları” konusunda soru sorulmamıştır. **“Türkiye’nin Bitki Örtüsü”** konusunda ise 2021 yılında 1 soru, 2023 yılında 2 soru diğer yıllarda soru sorulmadığı görülmektedir (Çizelge 7).

Çizelge 7. 2019-2023 Coğrafya ÖABT sınavı sorularının **Bitki Coğrafyası** Konusunun alt konularına göre dağılışı.

	2019	2020	2021	2022	2023
Bitki Ekolojisi	2	1	1	2	2
Klimatik Vejetasyon Kuşakları	-	-	-	-	-
Türkiye’nin Bitki Örtüsü	-	-	1	-	2

Fiziki Coğrafyanın konularından olan **“Hidrografya”** konusunda 11 soru (%8.9) sorulmuş olup alt konularından olan **“Yeraltı Suları ve Kaynakları”** konusundan 2020 ve 2022 yıllarında 2 soru sorulurken 2021 yılında 1 soru diğer yıllar ise bu konuda soru sorulmadığı görülmüştür. **“Akarsular”** konusunda 2021 yılında 1 soru, 2023 yılında 2

soru sorulurken diğer yıllarda soru sorulmamıştır. **“Göller”** konusunda ise 2019, 2020 ve 2021 yıllarında 1 soru sorulmuş olup diğer yıllarda soru sorulmamıştır. **“Denizler ve Okyanuslar”** konusunda ise hiçbir yılda soru sorulmadığı görülmektedir (Çizelge 8).

Çizelge 8. 2019-2023 Coğrafya ÖABT sınavı sorularının **Hidrografya** Konusunun alt konularına göre dağılışı.

	2019	2020	2021	2022	2023
Yeraltı Suları ve Kaynakları	-	2	1	2	-
Akarsular	-	-	1	-	2
Göller	1	1	1	-	-
Denizler ve Okyanuslar	-	-	-	-	-

Fiziki Coğrafyanın konularından olan **“Doğal Afetler”** konusunda 16 soru (%13) sorulmuş olup alt konularından olan **“Doğal Afetler”** konusundan 2019 ve 2023 yıllarında soru sorulmazken 2020 ve 2022 yıllarında 2 soru, 2021

yılında ise 1 soru sorulmuştur. **“Beşeri Afetler”** konusunda her yıl soru sorulmuş olup 2019, 2020 ve 2023 yıllarında 2 soru, 2021 yılında 4 soru, 2022 yılında 1 soru sorulduğu görülmektedir (Çizelge 9).

Çizelge 9. 2019-2023 Coğrafya ÖABT sınavı sorularının **Doğal Afetler** Konusunun alt konularına göre dağılışı

	2019	2020	2021	2022	2023
Doğal Afetler	-	2	1	2	-
Beşeri Afetler	2	2	4	1	2

Fiziki Coğrafyanın konularından olan **“Ekoloji”** konusunda 16 soru (%13) sorulmuş olup alt konularından olan **“Ekosistem ve Biyoçeşitlilik”** konusundan sadece 2021 yılında 1 soru sorulmuş olup diğer yıllar soru sorulmamıştır. **“Ekosistemin Ögeleri”**, **“Canlıların Yerlerinin Dağılışını Etkileyen Faktörler”**, **“Biyosfer Madde**

ve Enerji Döngüleri” konularından hiçbir yılda soru sorulmadığı görülmektedir. **“Milli Parklar ve Korunan Alanları”** konusunda ise 2019, 2022 ve 2023 yıllarında 2 soru sorulmuş olup diğer yıllarda soru gelmediği görülmektedir (Çizelge 10)

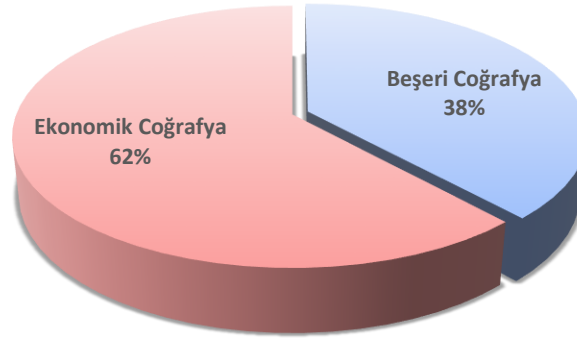
Çizelge 10. 2019-2023 Coğrafya ÖABT sınavı sorularının **Ekoloji** Konusunun alt konularına göre dağılışı

	2019	2020	2021	2022	2023
Ekosistem ve Biyoçeşitlilik	-	1	-	-	-
Ekosistemin Ögeleri	-	-	-	-	-
Canlıların Dağılışını etkileyen faktörler	-	-	-	-	-
Biyosfer Madde ve Enerji Döngüsü	-	-	-	-	-
Milli Parklar ve Korunan Alanlar	2	-	-	2	2

2.3. Beşeri ve Ekonomik Coğrafya Konuları ve Alt Konularına Göre Soru Dağılımı Nasıldır?

Coğrafya ÖABT Sınavında yer alan 311 soru içerisinde Beşeri ve Ekonomik Coğrafya konu alanında toplamda 112 soru sorulmuştur. Bu soru sayısı bütün soruların %36'sına denk gelmektedir. 112 tane sorulan Beşeri ve Ekonomik

Coğrafyanın kendi alt konularının soru dağılışı ise **“Beşeri Coğrafya”** konusunda 43 soru (%38.3), **“Ekonomik Coğrafya”** konusunda 69 soru (%61.9) şeklindedir (Çizelge 1; Grafik 4).

Grafik 4. Beşeri ve Ekonomik coğrafya konusunun alt konularına göre yüzdesel (%) dağılımı

Beşeri ve Ekonomik Coğrafyanın konularından olan **“Beşeri Coğrafya”** konusunda 43 soru (%38,3) sorulmuş olup, alt konularından olan **“Nüfus Coğrafyası”** konusundan her yıl soru sorulmuştur. Bu konuda 2019 ve 2022 yılında 4 soru, 2020 yılında 5 soru, 2021 yılında 3 soru, 2022 yılında 2 soru, 2023 yılında ise soru sorulmadığı görülmektedir. **“Türkiye’nin Coğrafyası”** konusunda

sadece 2023 yılında 1 soru sorulduğu görülmektedir. **“Göçler”** konusundan her yıl soru sorulmuş olup 2022 yılında 3 soru diğer yıllar 2 soru sorulmuştur. **“Yerleşme Coğrafyası”** konusunda da her yıl soru sorulmuş olup 2019, 2021 ve 2022 yıllarında 2 soru 2020 yılında 3 soru 2023 yılında ise 4 soru sorulmuştur (Çizelge 11).

Çizelge 11. 2019-2023 Coğrafya ÖABT sınavı sorularının **Beşeri Coğrafya** Konusunun alt konularına göre dağılışı.

	2019	2020	2021	2022	2023
Nüfus Coğrafyası	4	5	3	4	2
Türkiye’nin Coğrafyası	-	-	-	-	1
Göçler	2	2	2	3	2
Yerleşme Coğrafyası	2	3	2	2	4

Beşeri ve Ekonomik Coğrafyanın konularından olan **“Ekonomik Coğrafya”** konusunda 69 soru (%61,9) sorulmuş olup alt konularından olan **“Ekonomik Coğrafyanın Genel Özellikleri”** konusundan 2019 yılı dışında her yıl soru sorulmuş olup 2020 ve 2021 yıllarında 1 soru, 2022 ve 2023 yıllarında 2 soru sorulmuştur. **“Türkiye’nin Ekonomik Coğrafyası”** konusunda her yıl soru sorulmuş olup 2019, 2020 ve 2022 yıllarında 1 soru, 2021 ve 2023 yıllarında 2 soru sorulmuştur. **“Tarım”** konusunda 2023 yılı dışında her yıl soru sorulmuş olup 2019 yılında 3 soru, 2020 yılında 5 soru, 2021 ve 2022 yıllarında 1 soru sorulmuştur. **“Hayvancılık”** konusunda 2019 ve 2021 yıllarında 1 soru sorulurken diğer yıllarda soru sorulmadığı görülmektedir. **“Balıkçılık”** konusunda 2019, 2022 ve 2023 yıllarında 1 soru sorulurken diğer yıllarda soru sorulmadığı görülmektedir. **“Ormancılık”** konusunda 2020 ve 2021 yıllarında 1 soru sorulurken diğer yıllarda soru sorulmadığı

görülmektedir. **“Madencilik”** konusunda 2019, 2021 ve 2022 yıllarında 1 soru sorulurken diğer yıllarda soru sorulmadığı görülmektedir. **“Enerji Kaynakları”** konusunda 2019 yılında 1 soru sorulurken diğer yıllarda 2 soru sorulduğu görülmektedir. **“Sanayi”** konusunda 2020 ve 2022 yıllarında 1 soru, 2023 yılında 2 soru, diğer yıllarda ise soru sorulmadığı görülmektedir. **“Ulaşım”** konusunda 2019, 2021 ve 2023 yıllarında 1 soru sorulurken diğer yıllarda soru sorulmadığı görülmektedir. **“Ticaret”** konusunda 2020 ve 2022 yıllarında 1 soru sorulurken diğer yıllarda soru sorulmadığı görülmektedir. **“Turizm”** konusunda 2019 ve 2022 yıllarında 2 soru, 2020 ve 2022 yıllarında 1 soru sorulurken 2023 yılında soru sorulmadığı görülmektedir. **“Bölge Kavramı”** konusunda 2019 yılında 2 soru, 2020 yılında 4 soru, 2021 yılında 6 soru, 2022 ve 2023 yıllarında soru sorulmadığı görülmektedir (Çizelge 12).

Çizelge 12. 2019-2023 Coğrafya ÖABT sınavı sorularının **Ekonomik Coğrafya** Konusunun alt konularına göre dağılışı.

	2019	2020	2021	2022	2023
Ekonomik Coğrafyanın Genel Özellikleri	-	1	1	2	2
Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası	1	1	2	1	2
Tarım	3	5	1	1	-
Hayvancılık	1	-	1	-	-
Balıkçılık	1	-	-	1	1
Ormancılık	-	1	1	-	-
Madencilik	1	-	1	1	-
Enerji Kaynakları	1	2	2	2	2
Sanayi	-	1	-	1	2
Ulaşım	1	-	1	-	1
Ticaret	-	1	-	1	-
Turizm	2	1	2	1	-
Bölge Kavramı	2	4	6	-	-

2.4. Siyasi Coğrafya Konuları ve Alt Konularına Göre

Soru Dağılımı Nasıldır?

Coğrafya ÖABT Sınavında yer alan 311 soru içerisinde Siyasi Coğrafya konu alanında toplamda 16 soru sorulmuştur. Bu soru sayısı bütün soruların %5.1'ine denk gelmektedir.

Siyasi Coğrafyanın alt konularından olan "Devlet" konusundan 2019 ve 2022 yıllarında 1 soru 2022 yılında 2 soru, 2023 yılında 3 soru sorulurken 2020 yılında soru

sorulmadığı görülmektedir. "Jeopolitik Teoriler" konusunda 2019 yılında 2 soru, 2020 yılında 3 soru, 2021 ve 2022 yıllarında 1 soru sorulurken 2023 yılında soru sorulmadığı görülmektedir. "Dünyadaki Paktlar ve Birlikler" konusundan sadece 2021 ve 2022 yılında 1 soru sorulmuştur (Çizelge 13).

Çizelge 13. 2019-2023 Coğrafya ÖABT sınavı sorularının **Siyasi Coğrafya** Konusunun alt konularına göre dağılışı.

	2019	2020	2021	2022	2023
Devlet	1	-	2	1	3
Jeopolitik Teoriler	2	3	1	1	-
Dünyadaki Paktlar ve Birlikler	-	-	1	1	-

2.5. Ülkeler ve Kıtalar Coğrafyası Konuları ve Alt

Konularına Göre Soru Dağılımı Nasıldır?

Coğrafya ÖABT Sınavında yer alan 311 soru içerisinde Ülkeler ve Kıtalar Coğrafyası konu alanında toplamda 33 soru sorulmuştur. Bu soru sayısı bütün soruların %10.6'sına denk gelmektedir. Ülkeler ve Kıtalar Coğrafyanın alt konularından olan "Asya Kıtası" konusundan 2019 yılında 3 soru 2020 ve 2021 yıllarında 1 soru, 2022 ve 2023 yıllarında ise 2 soru sorulduğu görülmektedir. "Avrupa Kıtası" konusunda 2019, 2022 ve 2023 yıllarında 3 soru sorulurken 2020 ve 2021 yıllarında

1 soru sorulduğu görülmektedir. "Afrika Kıtası" konusunda 2019 ve 2021 yıllarında soru sorulmazken 2020 ve 2023 yıllarında 2 soru, 2022 yılında 1 soru sorulduğu görülmektedir. "Amerika Kıtası" konusunda 2019, 2020, 2021 ve 2023 yıllarında 1 soru sorulurken 2022 yılında 2 soru sorulduğu görülmektedir. "Okyanusya Kıtası" konusunda sadece 2022 ve 2023 yıllarında 1 soru sorulduğu görülmektedir. "Kutup Bölgeleri" konusunda ise hiç soru sorulmamıştır (Çizelge 14).

Çizelge 14. 2019-2023 Coğrafya ÖABT sınavı sorularının **Ülkeler ve Kıtalar Coğrafyası** Konusunun alt konularına göre dağılışı

	2019	2020	2021	2022	2023
Asya	3	1	1	2	2
Avrupa	3	1	1	3	3
Afrika	-	2	-	1	2
Amerika	1	1	1	2	1
Okyanusya	-	-	-	1	1
Kutup Bölgeleri	-	-	-	-	-

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Çalışma 2019-2023 yılları arasında coğrafya ÖABT'deki soruların konu ve alt konularını kapsamaktadır. İncelenen soruların son iki yılda soru dağılımları arasında yüzdesel olarak farklılıklar olduğu görülmektedir. Özellikle Fiziki Coğrafya ve Beşeri Coğrafya sorularında bir artış görülürken Ülkeler ve Kıtalar Coğrafyasına ait soru sorularında bir azalma olduğu tespit edilmiştir.

Coğrafya alan sınavında sorulan toplam 311 sorunun konu ve alt konularının yüzdelik dağılımlarına göre incelendiğinde; soruların %8.7'si (27 soru) Genel Coğrafya kapsamında; %39.5'i (123 soru) Fiziki Coğrafya kapsamında; %36'sı (112 soru) Beşeri ve Ekonomik Coğrafya kapsamında; %5.1'i (16 soru) Siyasi Coğrafya kapsamında ve %10.6'sı (33 soru) Ülkeler ve Kıtalar Coğrafyası kapsamında sorulduğu görülmektedir. Coğrafya ÖABT sorularının konu ve alt konuları bulgular kısmında detaylı incelendiğinde yıllar bazında kimi konu ve alt konularından çok fazla soru sorulurken kimi konu ve alt konularından araştırma yılları arasında hiç soru gelmediği görülmektedir. Tüm bu bahsi geçen yıllar arasında konu ve alt konulara ait soru dağılımındaki dengesizlikler öğrencilerin sınav içerikleri, aldıkları derslerle uyumlu olup olmaması gibi nedenlerden kaynaklandığı düşünülmektedir (Eraslan 2004; Karataş ve Güleş 2013; Sezgin ve Duran 2011). Bu durumun biraz da lisans dersleriyle KPSS içeriği arasındaki uyumsuzluktan meydana geldiği söylenebilir (Kablan, 2010). Bu uyumsuzluk öğretmen adaylarının KPSS hazırlığı için oldukça fazla emek harcamalarına, ekonomik anlamda daha fazla yük oluşmasına ve kaygı düzeylerinin artmasına ve öğretmen adaylarında büyük kaygılara yol açmaktadır (Gündoğdu vd., 2008; Baştürk, 2007; Sözen ve Türksever, 2019). Yine eğitim bilimleri derslerini fen edebiyat coğrafya bölümü mezunu olan öğrenciler almadığı için KPSS konu dağılımları arasında uyumsuzluk oluşturduğu görülmektedir (Özsarı, 2008; Sözen ve Türksever, 2019). Bununla birlikte Baştürk, 2007'nin de ifade ettiği gibi coğrafya bölümü öğrencilerinin formasyon eğitimi olarak

coğrafya eğitimi bölümündeki öğrencilerle birlikte adayların sınava giriş sayısındaki artış öğrencilerde kaygı düzeyini de artırmaktadır. Ayrıca adaylara yöneltilen soruların konulara göre dağılımında orantısızlık olması ve bazı konularda hiç soru sorulmamış olması kapsam geçerliliğini düşürmesinden dolayı ölçme araçlarında temel aranan özelliklerden güvenilirliği ve geçerliliği düşürmesi söz konusudur.

Bu bağlamda;

- Genel Coğrafya konusunun alt konusu olan ve coğrafyanın temel konularından olan "Coğrafi Konum" ve "Dünyanın Şekli ve Hareketleri" konusunda soru sayısı yetersiz olup bu konuyla ilgili soru sayılarının artırılması önerilmektedir.
- Akademik anlamda bütün konular önem derecesine göre sınıflandırılarak sınavlarda belli bir soru sistematigi oluşturulmalıdır.
- Üniversitelerde hem coğrafya öğretmenliği hem de coğrafya bölümü lisans dersleri konularının ÖABT sınavlarına yönelik ağırlık verilmesi ve derslerin o kapsamda öğreticiliğinin yapılması önerilmektedir.
- Coğrafya disiplini kapsamında akademik sorularda yıllar bazında her konu aynı düzeyde sorulmadığı gibi bazı yıllarda hiç sorulmadığı görülmektedir. Bu açıdan öğrencilerin hem dersleri daha kapsamlı öğrenmesi ve zamanı etkili kullanması açısından hem de alan sorularının kapsam geçerliliğinin yüksek olması noktasında itina gösterilmesi gerekmektedir.
- Yine alan sınavları öğretmen adaylarının her ne kadar akademik gelişimlerini ölçse de öğrencilerin daha verimli bir lisans eğitimi geçirmeleri ve kendilerini iyi yetiştirebilmelerine yardımcı olabilmeleri için akademik not ortalamasının da bu sınavlara dâhil edilmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

- Ablak, S. ve Kartal, F. (2019). *Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ÖABT sınavında yer alan coğrafya sorularının konu ağlarına göre dağılımı* (2013-2018), IV. International Research Congress on Social Sciences USOBK-2019 (11-13 Eylül) Türkistan/Kazakistan. (Tam Metin)
- Aküzüm, C., Demirkol, M., Ekici, Ö. ve Talu, M. (2015). Öğretmen adaylarının KPSS öğretmenlik alan bilgisi sınavına ilişkin görüşleri. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(18), 331-344.
- Atav, E. ve Sönmez, S. (2013). Öğretmen adaylarının kamu personeli seçme sınavına (KPSS) ilişkin görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Özel Sayı (1), 1-13.
- Baştürk, R. (2007). Kamu personeli seçme sınavına hazırlanan öğretmen adaylarının sınav kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. Cilt:17, Sayı:2, Sayfa:163-176
- Baştürk, R. (2008). Fen ve teknoloji alanı öğretmen adaylarının kamu personeli seçme sınavı başarılarının yordanması. *İlköğretim Online Dergisi*, 7(2), 323-332.
- Cüceloğlu, D., & Erdoğan, İ. (2018). *Öğretmen olmak* (23. Baskı). İstanbul: Final Yayıncılık.
- Çeçen, A. İ. ve Çelik, İ. (2016). Okulöncesi öğretmen adaylarının ve öğretmenlerinin öğretmenlik alan sınavına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Sosyal Bilimler EKEV Akademi Dergisi*, 20(67), 163-186.
- Çimen, O. ve Yılmaz, M. (2011). Biyoloji öğretmen adaylarının KPSS ile ilgili görüşleri. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi*, 4, 159-172.
- Diken, E. H., Öztürk, G., Uzel, N. ve Yılmaz, M. (2012). *Determining the opinions of the prospective (candidate) teachers about public personnel selection exam (KPSS)*. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 15, 3571-3575.
- Dilekmen, M., Ercoşkun, M. H. ve Nalçacı, A. (2005). Öğretmen adaylarının akademik ve KPSS başarılarının çeşitli değişkenler

- açısından incelenmesi. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 304-315.
- Ekici, G. ve Kurt, H. (2012). Biyoloji öğretmen adaylarının kamu personeli seçme sınavına (KPSS) yönelik kaygı ve saldırganlık düzeylerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(4), 294-308.
- Elmacı, S. (2015). *Kamu personeli seçme sınavı ve alan bilgisi sınavına ilişkin öğretmen görüşlerinin ve metaforik algılarının belirlenmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Eraslan, L. (2004). Öğretmenlik mesleğine girişte kamu personeli seçme sınavı (KPSS) yönteminin değerlendirilmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, ISSN: 1303-5134
- Epeçaçan, C. (2016). Öğretmen adaylarının KPSS ve öğretmenlik atamaları hakkındaki görüşleri. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(3), 1065-1090.
- Erdem, E. ve Soylu, Y. (2013). Öğretmen adaylarının KPSS ve alan sınavına ilişkin görüşleri. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(1), 223-236.
- Ergün, A. (2023). Sosyal Bilimler, Fen Bilimleri ve İlkokul Öğretmenliği Alan Bilgisi Testlerinde Coğrafya Sorularının Konu Dağılımına Göre İncelenmesi. *Türk Akademik Yayınlar Dergisi (TAY Dergisi)*, 7 (Özel Sayı), 107-131.
- Gökçe, F. (2013). Lisans öğrencileri ile formasyon programına devam eden kursiyerlerinin KPSS konusundaki görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Özel sayı (1), 171-190.
- Gündoğdu, K., Çimen, N. ve Turan, S. (2008). Öğretmen Adaylarının kamu personeli seçme sınavına (KPSS) ilişkin görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 9(2), 35-43.
- Gürçil, F. (2019). Sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleği ile öğretmen atama ve yerleştirme sistemine yönelik görüşleri. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 13(27), 263-289. DOI: 10.29329/mjer.2019.185.12
- Kablan, Z. (2010). Akademik mezuniyet ortalama puanı ile KPSS başarı puanı arasındaki ilişki. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23 (2), 451-470.
- Karaca, E. (2011). Öğretmen adaylarının kamu personeli seçme sınavına (KPSS) yönelik tutumları. *Akademik Bakış Dergisi*, 23, 1-18.
- Karaçanta, H. ve Koç, Z. (2015). Öğretmen adaylarının KPSS kaygısı ve bazı değişkenler açısından incelenmesi. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(11), 869-882.
- Karadeniz, O. (2016). Sosyal bilgiler öğretmenliği 4. sınıf öğrencilerinin KPSS algıları: metaforik bir analiz çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 17(3), 729-746.
- Karaer, H., Karaer, F. ve Kartal, E. (2018). Kamu personeli seçme sınavındaki öğretmenlik alan bilgisi testlerine yönelik öğretmen adaylarının görüşleri. *Erciyes Journal Of Education (Eje)*, 2(2), 40-58
- Karasar, N. (2007) *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Nobel.
- Karataş, S. ve Güleş, H. (2012). Evaluation of the selection exam for civil servants (KPSS) from pre-service teachers' perspectives. *Journal of Theoretical Educational Science*, 6(1), 102-119.
- Kilmen, S., Kösterlioğlu, İ. ve Kösterlioğlu, Meltem A. (2008). Kamu personeli seçme sınavı puanları ile lisans diploma notu arasındaki ilişkilerin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8 (1), 151-160.
- Korkmaz, F. ve Ünsal, S., (2016) Bloom'un yenilenmiş taksonomisine göre bir sınav analizi. *Turkish Journal of Education*, 5(3), 170-183
<https://doi.org/10.19128/turje.97805>
- Kuran, K. (2012). Öğretmen adaylarının KPSS kursu veren dershanelere ve KPSS'ye ilişkin görüşleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(18), 143-157.
- Memduhoğlu, H. B. ve Kayan, M. F. (2017). Öğretmen seçme ve atama uygulaması olan kamu personeli seçme sınavına (KPSS) ilişkin öğretmen adaylarının algıları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(19), 1259-1288.
- Odabaş, S. (2012). Öğretmen adaylarının KPSS sınavına ilişkin görüşleri (Ankara örneği). [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Sakarya.
- Özkan, M. (2015). Öğretmen yetiştiren programların giriş taban puanlarıyla kpss ortalamaları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8 (19), 279-303. DOI: 10.14520/adyusb.20242
- Özkan, R. ve Pektaş, S. (2011). Eğitim fakültesi son sınıf öğrencilerinin mezuniyet başarı notları ile KPSS puanları arasındaki ilişki üzerine bir araştırma (Eğitim fakültesi örneği). *Türklük Bilim Araştırmaları*, 30, 269-281.
- Özsarı, İ. (2008). Eğitim fakültesi son sınıf öğrencilerinin KPSS merkezi sınavı odaklı gelecek kaygıları ve mesleki beklentileri. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Safran, M., Kan, A., Üstündağ, M. T., Birbudak, T. S. ve Yıldırım, O. (2014). 2013 KPSS sonuçlarının öğretmen adaylarının mezun oldukları alanlara göre incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 39 (171): 13-25.
- Sezgin, F. ve Duran, E. (2011). Kamu Personeli Seçme Sınavı'nın (KPSS) öğretmen adaylarının akademik ve sosyal yaşantılarına yansımaları. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 15(3), 9-22.
- Sözen, E., & Türksever, Ö. (2019). KPSS coğrafya öğretmenlik alan bilgisi testi (öabt) soru dağılımlarının incelenmesi. *Turkish Journal of Social Research/Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 23.
- Şimşek, N. ve Akgün, İ. H. (2014). Sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının KPSS öğretmenlik alan bilgisi sınavına (ÖABS) yönelik görüşleri. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(15), 82-100.
- Tarhan, Ö. ve Susar, F. (2015). Teacher candidates' views on public personnel selection examination. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 186, 874-881.
- Turan, M. ve Zengin, E. (2017). Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin KPSS alan sınavına ilişkin görüşleri. *Qualitative Studies*, 13(1), 1-14.
- Türksever ve Sözen (2019). 2012-2018 yılları arasında KPSS lisans genel kültür testi coğrafya soru dağılımlarının incelenmesi. *Turkish Journal of Social Research/Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 23.85-96
- Üstündağ, M. T., Yalçın, H., Birbudak, S. T., Güneş, E. ve Safran, M. (2016). 2014 KPSS puanlarının fakülte ve öğretmenlik alanlarına göre karşılaştırılması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3), 599-619.
- Yağcı, E. ve Kurşunlu, E. (2017). Öğretmen adaylarının aldıkları mesleki eğitimin yeterliliğine ve Kamu Personeli Seçme Sınavı'na (KPSS) yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 7(14), 1-14.
- Yalçın, S., Sağır, A., Özturan, M., Yalçın, S. ve Yalçın, P. (2012). The examination of the public personnel selection examination (PPSE) in the of lightpre-service teachers opinions. *Mevlana International Journal of Education*, 2(1), 72-87.

Yazçayır, N., & Yıldırım, N. (2021). Öğretmen yetiştirme lisans programları ve öğretmenlik meslek bilgisi alt boyutunun karşılaştırmalı analizi "Türkiye ve Singapur". *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 19(1), 182-218.

Yiğit, N. ve Alev, N. (2015). KPSS öğretmenlik alan bilgisi sınavı fizik öğretmenliği sorularının özel alan yeterlilikleri açısından incelenmesi. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 4(1), 3-18.

Yıldırım, A., & Simsek, H. (1999). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11 baskı: 1999-2018). Ankara: Seçkin yayıncılık

Summary

Introduction

Teachers, who are effective in the education and training process in a constantly changing and developing world, play an important role in the future of countries. In this respect, teachers, who are the future leaders of the future, and successful education policies prepared with the integrity of the country in mind are an undeniable fact in determining the level of development of states. The teaching process, which proceeds as a cycle and a relay race, is the most important link that ensures the flow of information from generation to generation. As such, the teacher has been the person who actively takes part in every stage of the education and training process in raising individuals who are useful to society and cultured (Cüceloğlu & Erdoğan, 2018; Yazçayır & Yıldırım, 2021). Thanks to the ÖABT exam, both the field knowledge and field education competencies of the candidates participating in the exam from the teaching group were tried to be measured. While the number of questions asked in ÖABT has been 50 since 2013, it has been increased to 75 questions as of 2019. Looking at the content of the ÖABT exam; 40 questions of the exam, which consisted of 50 questions since 2013, consisted of field knowledge questions while 10 questions consisted of field education questions. However, as of 2019, 60 questions of the exam consisting of 75 questions in geography teaching consist of field knowledge questions and 15 questions consist of field education questions. This research is of great importance in terms of analyzing the geography questions in the ÖABT exams applied to geography teacher candidates between 2019-2023 according to departments and sub-subjects.

Research Design and Methodology

The research data were analyzed by document analysis method in qualitative research design. With document analysis, written materials that are produced in a certain period of time and contain information about phenomena or facts can be analyzed (Korkmaz & Ünsal, 2016). On the other hand, document analysis in qualitative research enables the analysis of documents produced within a certain time period about a research problem or documents produced by more than one source and at different intervals on the relevant subject based on a wide time period. At this point, it is important to reach a synthesis by accessing and analyzing the documents related to the subject to be researched (Yıldırım & Şimşek, 2006; Karasar, 2007).

Data Collection Tools

The data source of the study consists of the geography field questions regularly asked by ÖSYM in the geography ÖABT exam between 2019-2023 for prospective teachers (<https://www.osym.gov.tr>). The population of the study consists of a total of 311 geography questions in the Geography ÖABT (Teaching Field Knowledge Test) published by ÖSYM from the internet archive. In this context, first of all, it was determined which department the geography questions asked in ÖABT belonged to and then it was determined which sub-subjects of the department belonged to and analyzed in tables at the point of findings. Although it is a limitation that the study only covers geography field questions and deals with the years 2019-2023, it provides an advantage in terms of reflecting the process in which the number of questions increased from 50 to 75.

Results

According to the findings obtained, it was determined that 311 questions were asked from geography subjects in the Geography Teaching ÖABT exams between 2019-2023. When analyzed according to the percentage distribution of the subjects and sub-subjects of geography field questions; 8.7% (27 questions) of the questions were asked within the scope of General Geography; 39.5% (123 questions) within the scope of Physical Geography; 36% (112 questions) within the scope of Human and Economic Geography; 5.1% (16 questions) within the scope of Political Geography and 10.6% (33 questions) within the scope of Geography of Countries and Continents. The fact that there is a disproportion in the distribution of the questions in the field of geography according to the subjects and the fact that there are no questions asked in some subjects reduces the reliability and validity, which is one of the main features sought in the measurement tools, as it reduces the content validity.

Discussion

Courses taken by students at undergraduate level is very important in terms of teacher candidates' concerns (Eraslan 2004; Karataş and Güleş 2013; Sezgin and Duran 2011). It can be said that this situation is partly due to the incompatibility between undergraduate courses and KPSS content (Kablan, 2010). This incompatibility causes prospective teachers to spend a lot of effort to prepare for the KPSS, create more economic burden and increase their anxiety levels (Gündoğdu et al., 2008; Baştürk, 2007; Sözen & Türksever 2019). In addition, the disproportionate distribution of the questions directed to the candidates according to the subjects and the fact that there are no questions asked in some subjects reduces the reliability and validity, which are the main features sought in measurement tools, as it reduces the content validity.

Pedagogical Implications

In this context;

- The number of questions on "Geographical Location" and "Shape and Movements of the Earth", which are sub-topics of General Geography and are among the basic subjects of geography, is insufficient and it is

recommended to increase the number of questions on this subject.

- In academic terms, all subjects should be classified according to their importance and a certain question systematic should be created in the exams.

- It is recommended that the subjects of both geography teaching and geography department undergraduate courses at universities should be weighted towards ÖABT exams and the courses should be taught in that context.

- In academic questions within the scope of geography discipline, it is seen that not every subject is asked at the same level on a yearly basis, and in some years it is not asked at all. In this respect, care should be taken to ensure that students learn the lessons more comprehensively and use their time effectively, and that the content validity of the field questions is high.

- Again, although the field exams measure the academic development of prospective teachers, it is recommended that the academic grade point average should be included in these exams in order to help students have a more efficient undergraduate education and to help them educate themselves well.

Araştırmamanın Etik Taahhüt Metni

Yapılan bu çalışmada bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulduğu; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifatın yapılmadığı, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde “Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi ve Editörünün” hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğu sorumlu yazar tarafından taahhüt edilmiştir.